

**Gminny program działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
na lata 2023-2025**

Sianów 2022

Spis treści

WSTĘP	3
1. Charakterystyka problemu niepełnosprawności w gminie Sianów.....	4
2. Niepełnosprawność w zadaniach samorządu lokalnego	5
2.1. Realizacja zadań zleconych	6
2.2. Realizacja zadań własnych	7
2.3. Programy i projekty dedykowane do osób z niepełnosprawnością.....	7
2.4. Zasoby instytucjonalne	8
3. Realizacja Gminnego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w latach 2016 – 2022	8
4. Gminny Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2023 – 2025	10
4.1. Cel główny i cele szczegółowe programu.....	11
4.2. Działania.....	12
4.3. Finansowanie Programu	15
4.4. Ewaluacja i monitoring.....	15

„Życie z niepełnosprawnością jest ciągłym nawigowaniem między poczuciem wyjątkowości-wyjątkowej niesprawiedliwości, wyjątkowej krzywdy, wyjątkowej dzielności, wyjątkowego wysiłku - a poczuciem zwyczajności, "normalności".

Maria Reimann

WSTĘP

Prawne aspekty polityki społecznej wobec osób z niepełnosprawnościami zostały określone w art.30, 32 i 69 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997r. Konstytucji RP (Dz.U. z 1997r. nr 78, poz.483). To także w 1997 roku w Sejmie RP przyjęto Kartę Praw Osób Niepełnosprawnych (M.P. z 1997r. nr 50, poz.475), która jasno określa, że osoby niepełnosprawne „mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji”. Chodzi bowiem o to, aby osoby z niepełnosprawnościami miały takie same prawa jak wszyscy inni obywatele, zarówno w przestrzeni politycznej, społecznej, ekonomicznej i kulturowej.

Przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu opowiedziała się także Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ), która wskazała kierunki polityki państw wobec osób niepełnosprawnych. Jej zasady stały się podstawą tworzenia nowych standardów w tym obszarze. Główne zasady to – równość szans jako podstawowe prawo człowieka i dostępność we wszystkich sferach życia społecznego.

Formułowanie lokalnej polityki na rzecz osób z niepełnosprawnościami, to jedno z podstawowych zadań, przed którymi stoi samorząd. Wykorzystując dostępne rozwiązania prawne i korzystając z możliwości włączenia się w proponowane rozwiązania na poziomie polityki państwa, tworzy się realne szanse na zmianę w tym obszarze problemowym. Wieloletnie doświadczenie w tworzeniu programów osłonowych wspierających osoby niepełnosprawne pozwala na dalsze budowanie społeczeństwa obywatelskiego, z którego nie wyklucza się niepełnosprawnych.

1. Charakterystyka problemu niepełnosprawności w gminie Sianów

Gmina Sianów na dzień 31.12.2021r. liczyła 13173 mieszkańców, w tym 6112, to mieszkańcy miasta (dane UGiM). Z danych zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie i Mieście Sianów na lata 2007-2015 (aktualizacja na lata 2016-2022) wynika, że na terenie całej gminy w roku 2006 było 1063 osób ze stwierdzonym stopniem niepełnosprawności. To wówczas było blisko 8% całego sianowskiego społeczeństwa. Z danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2011r. wynika, iż wskaźnik niepełnosprawności dla Gminy Sianów wyniósł już 14,97% co stanowi około 2100 osób niepełnosprawnych (niezależnie od stopnia i rodzaju orzeczenia). Niestety 10 letnie dane statystyczne i brak jednolitego rejestru uniemożliwia rzetelne oszacowanie aktualnej liczby osób z niepełnosprawnościami z podziałem na stopień znaczny, umiarkowany i lekki. Zakłada się, że najbliższy pomiar rzeczywisty niezależnie od organu orzekania powstanie z wyników Spisu Powszechnego z 2021. Aktualne dane pochodzące z ostatniego spisu powszechnego GUS zostaną opublikowane dopiero w połowie roku 2023 (informacja WUS w Szczecinie), a to oznacza, że poruszamy się wyłącznie w obszarze danych szacunkowych. Na terenie Gminy Sianów wg tych danych zamieszkuje około 2500 osób ze stwierdzoną niepełnosprawnością (niezależnie od stopnia niepełnosprawności i organu ustalającego ten stopień). Stałą pomocą w ramach zadań zleconych i zadań własnych w Gminie Sianów korzysta około 500 niepełnosprawnych mieszkańców (około 20% ON).

Jednym z głównych problemów społecznych w Gminie Sianów jest stale rosnąca liczba osób z niepełnosprawnościami. Ograniczony dostęp do specjalistów oraz długie terminy oczekiwania na wizytę, brak możliwości skorzystania z zabiegów rehabilitacyjnych w niezbędnym zakresie, brak transportu publicznego dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych, bariery architektoniczne i komunikacyjne powodują pogarszanie i tak złego stanu zdrowia. Problemy finansowe powodują, że osoby te czują się gorsze i zamykają się na kontakty z innymi ludźmi, nie identyfikują się one z osobami zdrowymi, co powoduje izolację od społeczności lokalnej. Osoby niepełnosprawne są szczególnie zagrożone zjawiskiem wykluczenia społecznego, ponieważ na co dzień muszą zmagać się z barierami świadomościowymi w społeczeństwie, biernością, niezrozumieniem, niechęcią, a przede wszystkim niewiedzą. Napotykają liczne problemy związane z samodzielnym

funkcjonowaniem w życiu codziennym, rodzinnym, pracy i środowisku sąsiedzkim. Problemy, wobec jakich stają osoby niepełnosprawne zależą od wielu czynników:

- rozległość terenu - co powoduje, że osoby niepełnosprawne (niesamodzielne) mieszkające na terenach wiejskich są pozbawione swobodnego dostępu do placówek świadczących usługi zdrowotne.
- transport - brak transportu publicznego dostosowanego do osób z ograniczeniami powoduje m.in. brak możliwości podjęcia zatrudnienia w innym mieście, brak dostępu do kultury, brak możliwości skorzystania z pomocy specjalistycznej i placówek służby zdrowia.
- problemy finansowe - niski poziom dochodów własnych (renty lub świadczenia zastępcze z pomocy społecznej). Niskie dochody to w efekcie ograniczenie wydatków na leki, leczenie czy rehabilitację.
- samotność – brak rodziny, wsparcia rodzinnego powoduje, że osoby niepełnosprawne często nie stawiają sobie celów życiowych, rezygnują z aspiracji, a ich życie koncentruje się na codziennej wegetacji. Niektórzy mają poczucie krzywdy, co wiąże się z uczuciem osamotnienia, społeczną izolacją, roszczeniowością lub wycofaniem z życia społecznego.

2. Niepełnosprawność w zadaniach samorządu lokalnego

Budowanie lokalnej polityki na rzecz osób z niepełnosprawnościami to jedno z najważniejszych zadań samorządu Gminy Sianów. Kierunki działań i zadań w tym obszarze wyznaczają zarówno przepisy prawa tj. obowiązujące ustawy jak i lokalna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych. Zadaniem samorządu lokalnego jest stworzenie warunków aktywnego oraz pełnego życia dla wszystkich mieszkańców, niezależnie od ich deficytów psychofizycznych.

Walka z barierami i ograniczeniami, z jakimi spotykają się niepełnosprawni, nie jest zadaniem prostym. Podejmowane działania na rzecz poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnością muszą mieć charakter długofalowy i wielopłaszczyznowy, a zatem polegać na redukcji barier fizycznych, ale nade wszystko powinny prowadzić do likwidacji barier społecznych. Warto podkreślić, że chociaż zmiana sytuacji życiowej niepełnosprawnych w dużej mierze zależy od nich samych i ich stosunku do własnych ograniczeń, to zwykle nieodzowne jest również wsparcie ze strony powołanych do tego instytucji oraz osób tworzących inicjatywy pozainstytucjonalne. Wsparcie to najczęściej określane jest jako szczególny sposób i rodzaj pomocy udzielanej poszczególnym osobom i grupom, głównie w celu mobilizacji sił,

potencjału zasobów, które zachowali, aby mogli sami sobie radzić ze swoimi problemami. W zależności od udzielanego wsparcia, dzieli się je na: wsparcie informacyjne, emocjonalne, materialne, przez świadczenia.

W celu poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Sianów od 2008 roku realizowany jest Gminny Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych (Uchwała Rady Miejskiej w Sianowie z dnia 28 grudnia 2007 roku, nr XVIII/99/07). To realny i skuteczny system wsparcia, poprzedzony diagnozą potrzeb i ustaleniem kierunków interwencji. Program dotyczy sfery integracji społecznej, a więc obejmuje działania mające na celu możliwie najszersze włączenie osób niepełnosprawnych do aktywnego uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia społecznego gminy. Program ma charakter interdyscyplinarny i obejmuje swym zakresem wszystkie dziedziny aktywności społecznej, w której mogą i powinny uczestniczyć osoby niepełnosprawne, takie jak: edukacja, kultura, sport, działalność społeczna, polityczna, artystyczna i inna. Głównym celem, celem perspektywicznym, ustalonym w Gminnym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na kolejne lata jest stworzenie systemu umożliwiającego przywrócenie osoby niepełnosprawnej społeczeństwu, wytworzenie poczucia aktywnego uczestnictwa w życiu rodzinnym i społecznym.

2.1. Realizacja zadań zleconych

Realizacją zadań zleconych z zakresu wspierania osób niepełnosprawnych w Gminie Sianów zajmuje się Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Środowiskowy Dom Samopomocy „Szansa”. Zadania te zostały określone w obowiązujących ustawach i rozporządzeniach. Do najważniejszych zadań zleconych gminie należą:

- ustalenie uprawnień i wypłata świadczenia w formie zasiłku stałego,
- ustalenie uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego dla zasiłkobiorców stałych,
- ustalenie prawa i wypłata do zasiłku okresowego,
- ustalenie prawa i realizacja programów rządowych dedykowanych do ON,
- ustalenie uprawnień do dodatku przy zasiłku rodzinnym (dziecko niepełnosprawne),
- ustalenie prawa i wypłata zasiłku pielęgnacyjnego,
- ustalenie prawa i wypłata świadczeń o charakterze opiekuńczym (zasiłek dla opiekuna, świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek „za życiem”, wynagrodzenie dla opiekuna z tytułu sprawowania opieki nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną),

- ustalenie uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego osób prawujących opiekę nad ON,
- ustalenie uprawnień do składki emerytalno-rentowej dla osób sprawujących opiekę nad ON,
- kierowanie do placówki wsparcia dziennego (Środowiskowy Dom Samopomocy „Szansa”,

2.2. Realizacja zadań własnych

Realizacją zadań własnych z zakresu wspierania osób niepełnosprawnych w Gminie Sianów zajmuje się Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Zadania te zostały określone w obowiązujących ustawach, rozporządzeniach i uchwałach Rady Miejskiej w Sianowie.

Do najważniejszych zadań własnych gminy należą:

- ustalenie uprawnień i wypłata świadczeń celowych, w tym o charakterze specjalnym,
- ustalenie uprawnień i realizacja usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania ON,
- kierowanie i współfinansowanie pobytu w placówkach całodobowych (opcjonalnie); schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, domy pomocy społecznej, zakłady opiekuńczo – lecznicze,
- organizacja i współfinansowanie programów rządowych dedykowanych ON,
- opracowywanie i wdrażanie lokalnych projektów socjalnych i programów osłonowych,
- prowadzenie pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego,

2.3. Programy i projekty dedykowane do osób z niepełnosprawnością

Do najważniejszych zadań Gminy w zakresie wspierania osób z niepełnosprawnością należy: stałe monitorowanie sytuacji ON, diagnozowanie potrzeb, opracowanie merytoryczne i zabezpieczenie środków (zewnętrznych i wewnętrznych) na realizację programów i projektów osłonowych, likwidacja barier architektonicznych, zdrowotnych, transportowych i informacyjnych. Do najważniejszych inicjatyw skierowanych na aktywne wsparcie ON w Gminie Sianów niezależnie od źródła finansowania należą:

- Zwiększenie dostępności do świadczeń gwarantowanych z zakresu rehabilitacji leczniczej wśród mieszkańców Gminy i Miasta Sianów (usługi rehabilitacyjne świadczone lokalnie),
- Gminny Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych (nieprzerwanie od 2008r.),
- Program „Opieka wytchnieniowa” (wsparcie opiekunów ON),
- Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” (wsparcie indywidualne ON),

- Program „Opieka 75+” (usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania),
- Program „Dobre Wsparcie” (opaski monitorujące z funkcją przywołania pomocy),
- Projekt „Pokonać bariery” (usługi opiekuńcze, transportowe, likwidacja barier),
- Projekt „Sianowski Klub Integracji Społecznej” (kompleksowe wsparcie ON, niezależnie od rodzaju niepełnosprawności),

2.4. Zasoby instytucjonalne

Na terenie Gminy Sianów w budowę lokalnego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych zaangażowane są instytucje i organizacje o zasięgu gminnym i powiatowym:

1. Urząd Miasta i Gminy w Sianowie,
2. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sianowie,
3. Środowiskowy Dom Samopomocy „Szansa”,
4. Gminny Ośrodek Informacji dla Osób Niepełnosprawnych,
5. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Koszalinie,
6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie, w obszarze realizacji zadań Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
7. Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe (Caritas, Sianowska Fundacja Jesteśmy Razem, Fundacja Nauka Dla Środowiska).

3. Realizacja Gminnego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w latach 2016 – 2022

Na potrzeby niniejszego opracowania analizie poddano okres realizacji Gminnego Programu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w latach 2016-2022, tj. za okres obowiązywania uchwały Rady Miejskiej w Sianowie z dnia 24 lutego 2016r nr XX/214/2016. Niezmiennie głównym celem realizowanego programu jest tworzenie systemu wsparcia umożliwiającego przywrócenie osób niepełnosprawnych do aktywnego życia rodzinnego i społecznego. Wyrównując szanse przyczynia się do likwidacji barier architektonicznych i komunikacyjnych, zwiększa dostęp do edukacji, usług medycznych i rehabilitacji, wspiera działania o charakterze integracyjnym. Nieodłączną częścią programu pozostaje niezmiennie Gminny Ośrodek Informacji dla Osób Niepełnosprawnych, gdzie każdego dnia można uzyskać wiedzę na temat istniejących programów i projektów wspierających osoby

niepełnosprawne. To miejsce, gdzie można uzyskać pomoc w wypełnieniu dokumentów, wniosków i formularzy, na podstawie których udzielana jest pomoc instytucjonalna np. PFRON. W sytuacjach uniemożliwiających osobiste przybycie do Ośrodka, właściwy pracownik jest oddelegowany do załatwienia sprawy miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.

Tabela nr1. Gminny Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych – wg zawartych umów.

Rok	Badania kontrolne (udział, dojazdy)	Edukacja	Zabiegi rehabil. (udział, dojazd)	Sprzęt specjalist.	Turnus rehabil. (udział, dojazd)	Likwidacja barier	Razem
2016	32	1	22	7	5	0	67
2017	27	1	23	4	6	2	63
2018	26	0	33	2	2	1	64
2019	29	0	25	2	2	0	58
2020	18	0	24	3	0	2	47
2021	25	0	27	1	0	0	53
2022 Stan na 30.09. 2022r.	16	0	23	0	0	0	39

Źródło: Opracowanie własne MGOPS.

Tabela nr 2: Gminny program działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych – wg wydatków

Rok	Badania kontrolne (udział, dojazdy)	Edukacja	Zabiegi rehabil. (udział, dojazd)	Sprzęt specjalist.	Turnus rehabil. (udział, dojazd)	Likwidacja barier	Razem
2016	9.832,19	1.115,31	33.191,26	1.676,49	839,78	0	46.655,03
2017	7.183,41	422,54	38.232,92	1.644,99	1.073,00	4.151,04	52.707,90
2018	7.891,00	0	51.848,00	3.200,00	204,00	1.500,00	64.643,00
2019	7.866,00	0	43.850,00	600,00	177,00	0	53.493,00

2020	4.857,00	0	45.150,00	1.195,00	0	4.247,00	55.449,00
2021	8.167,00	0	42.320,00	300,00	0	0	50.787,00
2022	7.335,00	0	40.991,00	0	0	0	48.326,00
Stan na 30.09. 2022r.							

Źródło: Opracowanie własne MGOPS.

Przedstawione w zestawieniach dane zarówno liczbowe (ilość osób objętych wsparciem) oraz wartościowe (kwoty przeznaczone na poszczególne działania pomocowe) potwierdzają zasadność realizacji programu. To przede wszystkim realna pomoc adresowana do osób niepełnosprawnych, dzięki której wydatki celowe na leczenie, rehabilitację i likwidację barier są łatwiejsze do poniesienia. Podkreślić należy fakt, iż pomoc skierowana do osoby niepełnosprawnej pośrednio jest też pomocą dedykowaną do jej rodziny. A jeśli analizie podda się sytuację osób niepełnosprawnych samotnie gospodarujących, przy niewielkich dochodach rentowych, to wsparcie z programu stanowi istotne ogniwo współfinansowania wydatków na poprawę stanu zdrowia.

4. Gminny Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2023 – 2025

Proces wyrównywania szans osób niepełnosprawnych to przede wszystkim wykorzystanie istniejących zasobów i możliwości jakie tkwią w lokalnym samorządzie. Jeśli do tego samorząd korzysta na ten cel ze środków zewnętrznych, to sytuacja osób niepełnosprawnych zmieniać się będzie sukcesywnie na ich korzyść. Chodzi bowiem o to aby na każdym etapie tworzenia lub modernizowania przestrzeni publicznej brać pod uwagę ograniczenia i bariery przed którym stają osoby niepełnosprawne (niezależnie od przyczyny i stopnia niepełnosprawności). Programy i projekty dedykowane do osób niepełnosprawnych i ich rodzin, wdrażane przez kolejne lata w Gminie Sianów stały się „dobrą praktyką”. Nadal istnieją w tym zakresie obszary wymagające szczególnej uwagi: usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, szerszy dostęp do zabiegów rehabilitacyjnych świadczonych zarówno

ambulatoryjnie jak i w miejscu zamieszkania, nieodpłatny dostęp do specjalistycznego sprzętu do opieki, pielęgnacji i rehabilitacji w miejscu zamieszkania, całoroczne wsparcie finansowe ON, które muszą kontynuować leczenie i usprawniania w ośrodkach zewnętrznych (np. Szczecin, Bydgoszcz, Gliwice, Gdańsk). Szczególnej uwagi wymaga także kwestia przewozu osób niepełnosprawnych, które z uwagi na ograniczenia w samodzielności zmuszone są do korzystania z odpłatnych usług transportowych. Do głównie do tych ON skierowany jest Gminny Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2023-2025. Podejmując decyzję o stworzeniu Programu należy ze szczególną uwagą zdefiniować realizatorów tego przedsięwzięcia. Są to: wszystkie jednostki samorządu Gminy Sianów, są to instytucje administracji rządowej, są to organizacje pozarządowe i są to także partnerzy społeczni. Tylko dzięki wspólnemu wysiłkowi finansowemu, logistycznemu i organizacyjnemu możliwe będzie zrealizowanie zaplanowanych działań w sposób gwarantujący realną zmianę sytuacji osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie Gminy Sianów.

4.1. Cel główny i cele szczegółowe programu

Celem głównym Gminnego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2023-2025 pozostaje wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie miasta i gminy Sianów.

Cele szczegółowe to:

- Zapewnienie kompleksowej i łatwo dostępnej informacji osobom niepełnosprawnym poprzez prowadzenie Gminnego Ośrodka Informacji dla Osób Niepełnosprawnych;
- Zniesienie ograniczeń uniemożliwiających lub utrudniających dogodne, swobodne warunki ruchu w budynkach użyteczności publicznej oraz w obszarach zurbanizowanych;
- Zapewnienie możliwości swobodnego przemieszczania się, a tym samym aktywnego uczestnictwa w życiu (leczenie, rehabilitacja, nauka itd.);
- Umożliwienie kształcenia poprzez zwiększenie dostępu do edukacji na wszystkich poziomach kształcenia;
- Umożliwienie dostępu do specjalistycznych ośrodków świadczących usługi medyczne i rehabilitacyjne;
- Zapewnienie rozwoju osobistego poprzez aktywny udział w życiu społecznym;
- Zapewnienie kompleksowego wsparcia w procesie zawodowego usamodzielniania się ON,

Gminny Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2023-2025 dotyczy wszystkich obszarów życia, do których z powodu ograniczeń wynikających z niepełnosprawności dostęp został ograniczony. Program, to przede wszystkim zbiór praw jakie przysługują osobom niepełnosprawnym. Jego pełna realizacja pozwoli na osiągnięcie celu głównego, którym jest wyrównanie szans osób niepełnosprawnych (niezależnie od stopnia i rodzaju niepełnosprawności). Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację założonych w programie działań: prowadzenie Gminnego Ośrodka Informacji dla Osób Niepełnosprawnych, likwidację barier architektonicznych i urbanistycznych, likwidację barier komunikacyjnych i w komunikowaniu się, zwiększenie dostępu do edukacji, rozszerzenie dostępu do usług medycznych, rehabilitacyjnych i specjalistycznych, integrację osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym, upowszechnianie idei wolontariatu i nowych szans związanych z zawodową samodzielnością.

4.2. Działania

Działanie nr 1: Utworzenie Gminnego Ośrodka Informacji dla Osób Niepełnosprawnych.

Zgodnie z celem szczegółowym to zapewnienie kompleksowej i łatwo dostępnej oraz rzetelnej informacji, z której będą mogły korzystać osoby niepełnosprawne. Siedziba Gminnego Ośrodka Informacji będzie mieściła się w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sianowie ul. Słowackiego 3A. W celu realizacji tego zadania będzie kontynuowane zatrudnienie pracownika ds. informacji dla ON. Ośrodek będzie rozbudowywał istniejącą już bazę danych, dotyczącą zarówno osób objętych wsparciem, poradnictwem lub informacją jak i obszarów wymagających interwencji służb. Funkcję pracownika Gminnego Ośrodka Informacji będzie pełnił Pełnomocnik Burmistrza Gminy i Miasta Sianów ds. Osób Niepełnosprawnych. Gminny Ośrodek Informacji dla Osób Niepełnosprawnych znajduje się w strukturze organizacyjnej MGOPS, a to oznacza, że obsługa administracyjno-kadrowa i finansowa jest zabezpieczana w tej jednostce. Ośrodek jest czynny w godzinach pracy MGOPS.

Działanie 2: Likwidacja barier architektonicznych i urbanistycznych.

Program zakłada udział środków finansowych w proces likwidacji barier dla osób fizycznych, które na ten cel otrzymały pozytywną decyzję o dofinansowaniu z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Program może stanowić również wkład własny do programów i projektów skierowanych na likwidację barier architektonicznych

i urbanistycznych, o które wnioski aplikacyjne składa Gmina Sianów. Działanie zostanie dokładnie opisane w Szczegółowych zasadach udzielania pomocy finansowej w ramach realizacji Gminnego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na każdy rok kalendarzowy w okresie realizacji tj.2023-2025 – Zarządzenie Burmistrza Gminy i Miasta Sianów.

Działanie 3: Likwidacja barier komunikacyjnych i w komunikowaniu się.

Problem dostępności usług komunikacyjnych jest jednym z głównych problemów społecznych na terenie Gminy Sianów. Dotyczy przede wszystkim komunikacji publicznej na terenach wiejskich. Grupą społeczną najbardziej odczuwającą deficyty w swobodnym przemieszczaniu się pomiędzy miejscowościami są osoby niesamodzielne ze względu na wiek i/lub niepełnosprawność. Zadaniem programu będzie udoskonalanie systemu transportu osób niepełnosprawnych. Gmina podejmuje i będzie podejmowała nadal starania o zwiększenie taboru komunikacji własnej, tak aby zabezpieczyć potrzeby osób niepełnosprawnych w tym zakresie (aplikowanie o dofinansowanie środków na zakup BUS-ów w ramach programów Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i innych programów rządowych skierowanych do samorządów). Ważnym zadaniem w obrębie tego działania będzie zwiększenie efektywności w dostępie do Internetu, tak aby jak najwięcej spraw załatwiać zdalnie, bez potrzeby angażowania sił i środków finansowych na ten cel. Działanie zostanie dokładnie opisane w Szczegółowych zasadach udzielania pomocy finansowej w ramach realizacji Gminnego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na każdy rok kalendarzowy w okresie realizacji tj.2023-2025 – Zarządzenie Burmistrza Gminy i Miasta Sianów.

Działanie 4: Zwiększenie dostępu do edukacji.

Cel szczegółowy skierowany na umożliwienie kształcenia na wszystkich poziomach to przede wszystkim działania o charakterze wsparcia finansowej, logistycznego i motywacyjnego. Działanie to będzie realizowane na wielu płaszczyznach, począwszy od budowania bazy danych o dzieciach i młodzieży niepełnosprawnej rozpoczynającej edukację i już będącej w procesie kształcenia, poprzez wdrażanie inicjatyw o charakterze integracyjnym ze środowiskiem rówieśniczym, po współfinansowanie procesów edukacyjnych dla niepełnosprawnych uczniów. Ważnym elementem tego działania będzie także wsparcie finansowe na zakup sprzętów ułatwiających naukę uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Generalnie działanie to będzie realizowane zgodnie z zasadą, że edukacja odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu przyszłości każdego człowieka, postrzeganej zarówno z osobistego, społecznego jak i zawodowego punktu widzenia. Działanie zostanie

dokładnie opisane w Szczegółowych zasadach udzielania pomocy finansowej w ramach realizacji Gminnego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na każdy rok kalendarzowy w okresie realizacji tj.2023-2025 – Zarządzenie Burmistrza Gminy i Miasta Sianów..

Działanie 5: Rozszerzenie dostępu do usług medycznych, specjalistycznych i rehabilitacyjnych.

Program zakłada wspieranie osób niepełnosprawnych w dostępie do systemu opieki zdrowotnej, w tym specjalistycznej oraz rehabilitacji. Jednym z najważniejszych zadań w tym działaniu będzie wzmocnienie lokalnej bazy rehabilitacji (zwiększenie zakresu usług i bieżącej dostępności). To także współfinansowanie kosztów dojazdu na leczenie bądź konsultacje specjalistyczne i rehabilitacyjne do ośrodków oddalonych od miejsca zamieszkania osoby niepełnosprawnej . Wydatki na ten cel często przekraczają możliwości finansowe osób niepełnosprawnych, przez co rezygnują z leczenia i/lub usprawniania doprowadzając do pogłębienia ograniczeń w samodzielnym funkcjonowaniu. W ramach tego działania przewiduje się wsparcie finansowe także w zakupie sprzętu specjalistycznego i rehabilitacyjnego oraz w uczestnictwie z turnusach rehabilitacyjnych. Ważnym elementem w realizacji tego działania będzie pozyskanie środków na funkcjonowanie bezpłatnej wypożyczalni sprzętu do opieki, pielęgnacji i rehabilitacji osób niepełnosprawnych (niesamodzielnymi) w warunkach domowych. . Działanie zostanie dokładnie opisane w Szczegółowych zasadach udzielania pomocy finansowej w ramach realizacji Gminnego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na każdy rok kalendarzowy w okresie realizacji tj.2023-2025 – Zarządzenie Burmistrza Gminy i Miasta Sianów.

Działanie 6: Integracja osób niepełnosprawnych.

Aktywny udział w życiu społeczności lokalnej, to oferta dla każdego mieszkańca gminy. To także oferta dla osób niepełnosprawnych, które z powodu ograniczeń napotykać na przeszkody w tej integracji. Zadaniem realizatorów programu jest tworzenie takich rozwiązań, które pozwolą na nieskrępowany rozwój osobisty osób niepełnosprawnych poprzez aktywny udział w życiu społecznym gminy. Działanie to będzie skierowane na wspieranie rozwoju twórczości artystycznej i kulturalnej poprzez organizację prezentacji, wystaw i występów osób niepełnosprawnych. Aktywność kulturalna i działalność sportowa integruje osoby niepełnosprawne ze środowiskiem lokalnym w sposób naturalny, wyrównuje rzeczywiste lub domniemane braki i ograniczenia somatyczne, psychiczne, bariery społeczne i niepowodzenia życiowe. . Działanie zostanie dokładnie opisane w Szczegółowych zasadach udzielania pomocy finansowej w ramach realizacji Gminnego Programu Działań na Rzecz

Osób Niepełnosprawnych na każdy rok kalendarzowy w okresie realizacji tj.2023-2025 – Zarządzenie Burmistrza Gminy i Miasta Sianów.

4.3. Finansowanie Programu

Wdrażanie trwałej polityki na rzecz osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie Gminy Sianów, to przedsięwzięcie obliczone na kolejne trzy lata (okres realizacji Gminnego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych 2023-2025). To przede wszystkim kontynuacja kierunków wyznaczonych przez Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych i innych dokumentów programowych dedykowanych osobom niepełnosprawnym. Realizacja działań i zadań określonych w programie będzie możliwa dzięki zaangażowaniu środków i grup realizatorów poszczególnych komponentów. Dzięki istniejącym przepisom prawa samorząd może, a nawet ma obowiązek budowania przestrzeni publicznej dostępnej osobom niesamodzielnym i/lub niepełnosprawnym. Środki na realizację programu będą pochodziły z:

- budżetu Gminy Sianów;
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- Funduszu Solidarnościowego;
- dofinansowania projektów ze środków Unii Europejskiej;
- dofinansowania programów rządowych ze środków krajowych;
- Organizacji Pozarządowych i Sponsorów;

4.4. Ewaluacja i monitoring.

Wypracowanie systemu kooperacji inicjatyw na rzecz osób niepełnosprawnych w różnych konfiguracjach pozwoli na zoptymalizowanie zaplanowanych działań. Osoba niepełnosprawna, zwłaszcza osoba, która stała się nagle niepełnosprawną, jej rodzina lub osoby niesamodzielne z powodu wieku, często mają problem z szybkim znalezieniem najwłaściwszej pomocy. Wprowadzenie programu umożliwi uruchomienie procesu wdrażania pomocy w sposób usystematyzowany. Ułatwi to także, zrationalizowanie wydatkowanych na ten cel środków gminnych i środków zewnętrznych.

Monitoring bieżący i ocena przebiegu realizacji programu będzie wykonywana przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sianowie, w strukturze którego znajduje się Gminny Ośrodek Informacji dla Osób Niepełnosprawnych.

Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sianowie będzie gromadził dane ze wszystkich jednostek gminy i po zakończonym roku będzie składał Burmistrzowi Gminy i Miasta Sianów sprawozdanie z realizacji programu (łącznie z rocznym sprawozdaniem z działalności MGOPS).